

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Meistaru iela 10-502, Rīga, LV-1050, tālr. 27343432, e-pasts seplp@seplp.lv, www.seplp.lv

Rīgā, 9.02.2026.

Nr. 6/6-3

Atzinums par VSIA “Latvijas Sabiedriskais medijs” programmas “Latvijas Radio 1” 2026. gada 14. janvāra raidījumu “Krustpunktā” un uz tā pamata ziņu portālā “LSM.lv” publicēto rakstu

2026. gada 20. janvārī Latvijas sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons (turpmāk tekstā arī – ombuds) saņēma [...] (turpmāk – Iesniedzējs) vēstuli “Par raidījuma “Krustpunktā” saturu un mediju politikas jautājumiem” (turpmāk – Iesniegums), kurā vērsta uzmanība uz VSIA “Latvijas Sabiedriskais medijs” (turpmāk – LSM) radio programmas “Latvijas Radio 1” (turpmāk – LR1) raidījumu cikla “Krustpunktā” 2026. gada 14. janvāra raidījumu “Komercediži turpina vēstīt krieviski. Kāda situācija ir šajā mediju sektorā?” (turpmāk – Raidījums) un LSM vienotajā ziņu portālā “LSM.lv” (turpmāk – LSM.lv) 2026. gada 14. janvārī publicēto rakstu “NEPLP vadītājs: Pakāpeniski jāizbeidz krievu valodā esošo radiostaciju raidīšana” (turpmāk – Raksts).

Iesniedzējs pauž bažas par Raidījumā un Rakstā *atspoguļoto mediju politikas jautājumu izklāstu*, un uzskata, ka, *lai gan formāli raidījumā bija vērojama vēlme parādīt viedokļu daudzveidību, faktiski diskusija bija vienpusēja*, kas Iesniedzējam ir raisījis jautājumu par viedokļu daudzveidības principa ievērošanu sabiedriskajā medijā. Iesniedzējs lūdz *izvērtēt LR1 raidījuma un LSM raksta satura atbilstību profesionālas žurnālistikas standartiem*.

Iepazīstoties ar Iesnieguma, Raidījuma un Raksta saturu, ombuds pieņēma lēmumu veidot atzinumu par Raidījuma un Raksta satura atbilstību VSIA “Latvijas Sabiedriskais medijs” Redakcionālajās vadlīnijās (turpmāk – Redakcionālās vadlīnijas) un VSIA “Latvijas Sabiedriskais

medijs” Rīcības un ētikas kodeksā (turpmāk – Ētikas kodekss) noteiktajām prasībām. Par pieņemto lēmumu ombuds 2026. gada 22. janvārī informēja Iesniedzēju.

Lai sagatavotu atzinumu, ombuds no 2026. gada 22. janvāra līdz 2026. gada 9. februārim:

- iepazīnās ar Iesnieguma saturu;
- iepazīnās ar 2026. gada 14. janvārī pārraidīto Raidījumu;

Skat. izmantojot zemāk norādītās tīmekļa vietnes saites:

- <https://replay.lsm.lv/lv/klausies/ieraksts/lr/216636/krustpunkta-komercmediji-turpina-vestit-krieviski-kada-situacija-ir-saja-mediju-sektora>;
- https://www.youtube.com/watch?v=kzCS7m2LSyM&list=PLR2yUDK6PMAg_IpKJiKl-PFQ9KRDut-9h&index=17.

- iepazīnās ar 2026. gada 14. janvārī publicēto Rakstu;

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:

<https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/14.01.2026-neplp-vaditajs-pakapeniski-jaizbeidz-krievu-valoda-esoso-radio-staciju-raidisana.a629944/>.

- 2026. gada 22. janvārī nosūtīja LSM programmas LR1 direktorei Inesei Matjušonokai jautājumus un 2026. gada 29. janvārī saņēma atbildes uz tiem;
- 2026. gada 22. janvārī nosūtīja LSM Interneta portāla daļas vadītājai Martai Ceravai jautājumus un 2026. gada 02. februārī saņēma atbildes uz tiem.

Izvērtējot Iesniegumu, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

konstatē:

[1] Par Iesniegumā minēto.

Iesniegumā ir aktualizēti trīs jautājumi:

- 1) par mediju politiku Latvijā saistībā ar Nacionālās elektroniskās plašsaziņas līdzekļu padomes (turpmāk – NEPLP) priekšsēdētāja Ivara Āboliņa Raidījumā izklāstīto ieceri un Saeimā iesniegto priekšlikumu neatjaunot apraides atļaujas krievu valodā raidošajām radio programmām, un tādējādi pakāpeniski pārtraukt krievu valodā raidošo radio programmu darbību un krievu valodas izmantošanu radio apraidē;
- 2) par Raidījuma un Raksta saturu un viedokļu daudzveidības principa ievērošanu tajos, Iesniegumā norādot uz apstākli, ka Rakstā tika atspoguļots tikai vienas amatpersonas viedoklis, un aicinot LSM *nodrošināt līdzsvarotu, faktos balstītu diskusiju, kurā tiek ņemtas vērā gan mediju tirgus realitāte, gan visu Latvijas iedzīvotāju – tostarp*

krievvalodīgo Latvijas pilsoņu – intereses;

- 3) par Raidījuma producentes Evijas Unāmas publiski pausto viedokli un tā iespējamo ietekmi uz Raidījuma saturu, un atbilstību profesionālas žurnālistikas ētikas standartiem, Iesniegumā norādot arī uz aizdomām par *administratīvo resursu izmantošanu savu personisko uzskatu vai ideju lobēšanai*.

[2] Par ombuda kompetenci.

Ņemot vērā Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma (turpmāk – SEPLPL) 18. panta pirmajā daļā ombudam noteikto kompetenci pārraudzīt sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu sniegto pakalpojumu atbilstību SEPLPL 1. pantā noteiktajam mērķim un 3. pantā noteiktajiem sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatprincipiem, kā arī LSM pašregulējošajiem dokumentiem – Ētikas kodeksam un Redakcionālajām vadlīnijām, ombuda funkcijās ir pārraudzīt un sniegt savus atzinumus par to, vai LSM satura vienības (raidījumi, sižeti, raksti) un to veidošanas laikā veiktās žurnālistiskās darbības un pieņemtie redakcionālie lēmumi atbilst profesionālās ētikas prasībām.

No minētās tiesību normas izriet, ka ombuda kompetencē neietilpst Latvijas mediju politikas izvērtēšana un tāpēc ombuds savā atzinumā nevērtēs šo politiku, kā arī nevērtēs mediju darbību uzraugošo un regulējošo valsts pārvaldes iestāžu amatpersonu ieceres par priekšlikumu neatjaunot apraides atļaujas krievu valodā raidošajām radiostacijām, t.sk. Raidījuma viesu teikto un tā pamatojumam sniegto argumentāciju, kā arī tās pamatā esošo motivāciju.

Ombuda kompetence ir izvērtēt, vai Latvijas mediju politikai būtiskie jautājumi Raidījumā ir tikuši atainoti pilnvērtīgi un vispusīgi, vai Raidījumā un Rakstā ir reprezentēti atšķirīgi viedokļi Raidījumā aktualizētajos jautājumos, kas ļautu Raidījuma klausītājiem un Raksta lasītājiem izprast problemātiku, gūt informāciju par tās plašāko kontekstu, lai tādējādi dotu iespēju klausītājam patstāvīgi formulēt savu viedokli.

Ņemot vērā iepriekš minēto, ombuda iespējās ir sniegt atzinumu par Raidījuma un Raksta satura un tā veidošanas apstākļu atbilstību šādām LSM pašregulējošajām prasībām:

- 1) Redakcionālo vadlīniju 1.2. punktā definētajai LSM misijai strādāt **sabiedrības interesēs**, pēc augstākajiem profesionālajiem standartiem veidojot programmas un cita veida saturu, t.sk. prasībai, ka *LSM veicina viedokļu daudzveidību un rosina sabiedriski nozīmīgas diskusijas, lai palīdzētu cilvēkiem veidot savus uzskatus un pieņemt lēmumus;*
- 2) Redakcionālo vadlīniju 1.4. punktā “LSM darbības profesionālie principi” noteiktajiem LSM

darbības profesionālajiem principiem:

- **Objektivitāte:** *LSM satura izklāstā balstās uz faktiem, izmanto informāciju, kas palīdz saprast kontekstu, un gādā, lai izskan tematam, žanram vai raidījuma formātam būtiskie argumenti un viedokļi. [...] Veidojot saturu, LSM nepārstāv nekādas citas intereses kā vienīgi sabiedrības intereses zināt patiesību par notikumiem, kas tiem varētu būt svarīgi un interesanti;*
- **Viedokļu daudzveidība:** *Veidojot saturu par kādu konkrētu tematu, tajā iekļaujami tematam nozīmīgi, atbilstoši un kompetenti viedokļi.*

- 3) Redakcionālo vadlīniju 2.6. punktā “Varas pārstāvji LSM veidotajā saturā” noteiktajam, ka *LSM ikdienā ievēro politisko neitralitāti, tomēr var paust redakcionālo nostāju jautājumos, kas skar mediju politiku un vārda brīvību, kā arī gadījumos, ja rodas apdraudējums demokrātijas pamatvērtībām, valsts neatkarībai un sabiedrības drošībai.*

Ombuda kompetencē ietilpst arī izvērtēt, vai Raidījuma producentes publiskā komunikācija atbilst LSM pašregulējošajos dokumentos noteiktajām šādām prasībām:

- 1) Redakcionālo vadlīniju 2.4. punktā “Darbības sociālo mediju un interneta platformās” noteiktajam, ka *žurnālisti ievēro profesionālās ētikas normas arī savos sociālo mediju privātajos profilos un citās interneta vietnēs. Žurnālistiem jāizvairās no rīcības un komentāriem, kas grauj uzticēšanos LSM, un jāatceras, ka žurnālists nevar ietekmēt to, vai citi viņu uztvers kā LSM darbinieku (profesionāli) vai privātpersonu;*
- 2) Ētikas kodeksa 3.8. punktā noteiktajam, ka *LSM darbinieki izvairās no rīcības, kas nesaskan ar ētikas principiem, neizmanto sev ekskluzīvi pieejamos sabiedriskā medija resursus, t. sk. satura platformu personiskās un finansiālās interesēs, neatsaucas nelabticīgi uz ieņemamo amatu;*
- 3) Ētikas kodeksa 6.1. punktā noteiktajam, ka *LSM darbinieki publiskajā komunikācijā ir godīgi un atbildīgi. Izmantojot savas pilsoniskās tiesības uz vārda un rīcības brīvību, LSM darbiniekiem ir jāizvairās no darbībām, kas mazina LSM uzticamību, kā arī 6.6. punktā noteiktajam, ka LSM darbinieki ievēro ētikas normas arī savos sociālo mediju privātajos profilos un citās interneta vietnēs. LSM darbinieku privātajos kontos ieteicams uzsvērt, ka tiek pausts personīgais viedoklis. Jāatceras, ka arī privāti pausts viedoklis ir LSM darbinieka viedoklis, tādēļ rūpīgi jāpārdomā sava uzvedība, kā publicējot informāciju, tā daloties ar informāciju vai paužot viedokli par to. Viedoklim jābūt izsvērtam, pamatotam*

un izteiktam pieklājīgi.

[3] Par Raidījuma saturu.

Raidījuma, kas ir skatāms LSM video un audio arhīvā un straumēšanas platformā “Replay.lv”, pieteikumā ir norādīta šāda informācija: ***Pēc Latvijas Radio 4 slēgšanas no apraides pazudis viens kanāls krievu valodā, bet visdažādākie komercmediji tāpat turpina vēstīt krieviski. Kāda situācija ir šajā mediju sektorā?*** [visi izcēlumi citētajos tekstos šeit un turpmāk mani – E.A.]

Šī Raidījuma tematiskā ievirze ir izcelta arī Raidījuma nosaukumā – ***Komercmediji turpina vēstīt krieviski. Kāda situācija ir šajā mediju sektorā?***

Raidījuma vadītāja Aida Tomsona ievadvārdi, kuros ir atsauce uz NEPLP priekšsēdētāja Ivara Āboliņa savulaik teikto, ka “*pamazām krievu valodai radiostacijās ir jāizzūd*”, norāda, ka Raidījuma centrālā intriga ir divu faktu pretnostatījums, proti:

- no vienas puses, līdz ar 2026. gada 1. janvāri savu darbību ir pārtraukusi LSM radio programma “Latvijas Radio 4 – Doma laukums” (turpmāk – LR4), kas galvenokārt raidīja krievu valodā;
- no otras puses, komerciālās radio programmas ar apraides valodu – krievu – turpina savu darbību.

[Aidis Tomsons, 0:51] *.., un nevar saprast, kāda tad ir valsts politika Latvijas medijos valodas ziņā. Vai tiešām vajadzēja likvidēt vienīgo sabiedrisko raidstaciju, lai visi būtu apmierināti un viss tagad būtu kārtībā? Vai mums vispār ir kāds mērķis, skaidra politiskā vīzija, vai arī katrs dara kā māc un kā grib?*

Lai rastu atbildes uz šiem jautājumiem, Raidījuma studijā bija uzaicināti šādi viesi:

- NEPLP priekšsēdētājs Ivars Āboliņš, kā elektroniskos plašsaziņas līdzekļus uzraugošas institūcijas pārstāvis, kurš Raidījuma pārraidīšanas dienā bija Saeimā iesniedzis priekšlikumu par apraides atļauju nepagarināšanu un neizsniegšanu tām komerciālajām radio programmām, kuras raida krievu valodā;
- Kultūras ministres padomnieks mediju politikas jautājumos Kārlis Dagilis, kā valsts mediju politikas izstrādājošas un koordinējošas valsts pārvaldes iestādes pārstāvis;
- 14. Saeimas deputāts, Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas Mediju politikas apakškomisijas loceklis, bijušais Kultūras ministrs (2019 – 2023) Nauris Puntulis;
- SIA “All Media Latvija” izpilddirektore un valdes priekšsēdētāja Ginta Salmane. Ņemot

vērā, ka šim uzņēmumam ir izsniegta apraides atļauja arī radio programmas “TOP RADIO” apraidei, kuras apraides valoda ir krievu valoda, ombuds pieņem, ka tādējādi Ginta Salmane pārstāv arī krievu valodā raidīto radio programmu intereses;

- AS “Delfi” ziņu portāla “Delfi.lv” galvenais redaktors Filips Lastovskis. Ņemot vērā, ka portāla sadaļa “rus.delfi.lv” tiek veidota krievu valodā, jāpieņem, ka Filips Lastovskis pārstāv arī tos komercmedijus, kas saturu veido un izplata krievu valodā.

Kā papildu pamatojums pieņēmumam, ka iepriekš konstatētais divu faktu pretnostatījums ir ne tikai Raidījuma galvenā intriga, bet, iespējams, arī viens no Raidījuma tapšanas noteicošajiem iemesliem, kalpo apstākļi, ka ievadvārdos izteikto pretstatījumu Raidījuma vadītājs uzsver atkārtoti gan pēc Raidījuma dalībnieku pieteikšanas, gan arī pēc Kārļa Dagiļa sniegtā skaidrojuma par valsts mediju politikas pamatnostādņēm.

[Aidis Tomsons, 01:41] *Nu tātad **pēc Latvijas Radio četri slēgšanas** un tā daļēja satura pārcelšanas interneta vidē. Palīdziet saprast tad, kāda tad ir tā mūsu politika valodas jomā, mediju telpā, ko mēs gribam panākt?*

[Aidis Tomsons, 02:44] *Kāpēc es to saku? .. **“Radio 4” ir beidzies**, un .. vairāk es neko nesaprotu. Ar to viss arī tā kā .. vīzija tiek īstenota?*

Šī Raidījuma veidotāju saskatītā pretruna valsts mediju politikas jomā attiecībā pret sabiedriskajiem un komerciālajiem plašsaziņas līdzekļiem kā raidījuma vadmotīvs izskan arī Raidījuma vadītāja diskusijās ar deputātu Nauri Puntuli un to kopsavilkumā:

- 1) Raidījuma ievadā;

[Aidis Tomsons, 05:18] ***Tātad galvenais uzdevums ir likvidēt sabiedriskos medijus krievu valodā.***

[Nauris Puntulis, 05:22] *Nē, galvenais uzdevums ir netērēt valsts līdzekļus krievu valodas uzturēšanai. Valsts līdzekļus.*

[Aidis Tomsons, 05:28] ***Privātie, lai dara, ko grib.***

- 2) Raidījuma ievaddaļas noslēgumā;

[Aidis Tomsons, 13:38] *Puntuļa kungs, nu redziet nu, ko tas nozīmē! Tātad nu, viena lieta ir sabiedrības naudu un mēs saprotam. Tajā pašā laikā, nu, tajā pašā otrajā pusē cilvēki jau nemaz tā ļoti nešķiro. Starp citu, ja jūs paklausītos “Brīvo mikrofonu”, man sanāks katru dienu klausīties viņu, cilvēki saka: Un kāpēc jums joprojām tajā sabiedriskajā televīzijā ir reklāmas? Un es domāju, kur mums ir reklāmas? Tāpēc, ka viņi jau neatšķir. Ja viņš atšķir televīziju, tad viņš redz,*

ka tur ir raidorganizācija, viss, tad tā viņam ir Latvijas televīzija. Vai tā ir sabiedriska nesabiedriska, tas nav svarīgi. Jūs cīnāties tikai pret sabiedrisko. Bet kopumā jau Latvijā tas krievvalodību būtiski nemazina.

3) Raidījuma noslēdzošajā daļā kā līdz šim izrunātā kopsavilkums.

[Aidis Tomsons, 30:18]: *Pie portāla LSM mēs atgriezīsimies, bet ja tagad šo sadaļu noslēgtu. Drīkst es mēģināšu salikt kopā to kopsavilkumu? Cik es dzirdu, tātad **uzstādījums - netērēt sabiedrības naudu sabiedriskajā medijā**. Privātajos, izņemot radiostacijas, par kurām tūlīt būs leģšana, es sapratu iesniedzāt Saeimā, Saeimai būs jālemj, tas būs tātad politisks lēmums. **Izņemot radiostacijas, visās pārējās - tas būs bizness.***

Kopumā Raidījuma saturā izskan četri mediju politikas temati:

- 1) krievu valodā raidīto radio programmu iespējas nākotnē turpināt apraidi krievu valodā un krievu valodas izmantošana komercmedijos kopumā;
- 2) nosacījumi, pie kādiem komerciālie mediji var saņemt valsts finansiālu atbalstu no Mediju atbalsta fonda;
- 3) mūzikas jeb dziesmu latviešu valodā īpatsvars komerciālo radio programmās;
- 4) reklāmas krievu valodā komerciālo mediju programmās un pakalpojumos.

Noklausoties raidījumu, var secināt, ka gan apjoma (šim tematam veltītais laiks ir virs 30 min.), gan viedokļu apmaiņas ziņā centrālais temats no tiem ir tieši pirmais. Savukārt “asākās” diskusijas raisījās otrās tēmas kontekstā, konfrontējoties šādiem diviem atšķirīgiem redzējumiem:

- Kultūras ministres padomnieka mediju politikas jautājumos formulētā mediju politikas nostādne piešķirt finansējumu saturu krievu valodā veidojošajiem komercmedijiem par to veidoto saturu arī latviešu valodā;
- Saeimas deputāta formulētais valsts atbalsta piešķiršanas nosacījums – piešķirt finansējumu tikai tiem komercmedijiem, kas saturu veido latviešu valodā, lai tādējādi valsts netiešā veidā neatbalstītu satura veidošanu krievu valodā.

Savukārt iepriekš nosauktās centrālās Raidījuma tēmas ietvaros par svarīgāko ziņu ir jāuzskata NEPLP priekšsēdētāja teiktais:

[Ivars Āboliņš 06:17] *Nu jā, tātad mans un padomes viedoklis nav mainījies, es tātad atgādināšu, ka jau pirms vairākiem gadiem es runāju par to, ka šīs radiostacijas krievu valodā pakāpeniski ir jāizbeidz šī raidīšanu, jo vienkārši, lai klausītājiem būtu skaidrs par frekvenci – tas ir vērtīgs valsts*

resursus, tas nav tā kā portālā, avīzē vai televīzijā, kur uzņēmējs pats atnāk un sāk veidot saturu. Šajā gadījumā, nē, valsts iedod savu resursu, savu frekvenci. Un **mūsu priekšlikums** – pirms diviem gadiem mēs to Saeimā prezentējām, bija tāad **astoņu gadu laikā izbeigt šo te krievu valodā raidošo radiostaciju darbību**, respektīvi, **ik pēc astoņi gadi radiostacijām ir jāatjauno licence un to var izsniegt tikai latviešu valodā**. Toreiz Mediju politikas apakškomisijā Švinkas kungs Kultūras ministrijai uzdeva izdiskutēt šo jautājumu. Mēs ar Dagiļa kungu toreiz kopā ar nozari gājām diskutēt, tur bija vēl arī kompromisa priekšlikums par to, ka varētu būt kādas nomas vai licenču maksas šīm frekvencēm. Arī tam nebija atbalsta. **Bet tas, ko es varu pateikt, pirms aptuveni pusstundas mēs iesniedzām Saeimā - oficiāli es parakstīju priekšlikumu, tāad par to, ka astoņu gadu laikā šī te raidīšana krievu valodā tiek izbeigta. Respektīvi, tiek izsniegtas licences tikai latviešu valodā.**

Es arī paņēmu nedaudz datus līdzi. Piemēram, pēdējā licence beigtos 34. gadā, tas ir vēl 8 gadus, lēnām [...]. Piemēram, “Top Radio”, kas ir “All Media” radiostacija. Tāad licence beidzas 32. gadā, tā nebūtu nekāda revolūcija, tā būtu evolūcija. Un mēs lēnām, tāpat kā mēs esam izbeiguši mācības krievu valodā skolās, tāpat astoņu gadu laikā mēs lēnām, lēzeni izbeigtu arī šo te apraidi radiostacijās. Krievu valodā šobrīd ir 13 radiostacijas krievu valodā. Nesen bija 15. [...] **mūsaprāt, šis ir vienīgais saprātīgais un legālais veids, kā to izdarīt.**

Savukārt par otru nozīmīgāko ziņu ir jāuzskata Saeimas deputāta Naura Puntuļa paziņojums par demisijas pieprasījumu Ministru prezidentei Evikai Siliņai saistībā ar to, ka LSM ziņu portālā “LSM.lv” 2026. gadā tiek turpināts veidot saturu krievu valodā.

[Nauris Puntulis 04:23] Nu, tagad mums joprojām ir spēkā Nacionālās drošības koncepcija, kas paredz, ar 26. gada 1. janvāri sabiedriskais medijs atsakās no krievu valodas. Kuras nav izpildītas, parlaments tās ir apstiprinājis ar balsu vairākumu, tās ir izstrādājis Ministru kabinets, un uz rītdienas Saeimas sēdi mēs esam iesnieguši pieprasījumu par demisiju Ministru prezidentei.

[Aidis Tomsons 04:45] Nav izpildīts, jo ..

[Nauris Puntulis 04:47] Nav izpildīts lēmums. Mums pat neinteresē, kāpēc tas nav izpildīts.

[Aidis Tomsons 04:50] Latvijas Radio 4 neskan, [...], Latvijas radio četri neskan. Bet ..

[Nauris Puntulis 04:56] Bet joprojām krievu valoda ir sabiedriskajā medijā.

[Aidis Tomsons 04:59] Kurā vietā? Nu paskaidrojiet vienkārši, lai klausītāji .. mēs te absolūti brīvi ..

[Nauris Puntulis 05:05] Eksistē rus LSM LV un joprojām tas burtiņš rus ir klāt, sabiedriskā medijā

klātesošs.

[Aidis Tomsons 05:12] *Tātad sabiedriskā medija portālā ir krievu valoda. Tas ir nākošais. Jūs redzat ..*

[Nauris Puntulis 05:15] *Valsts finansēts.*

[Aidis Tomsons 05:18] *Jūs sakāt: tātad galvenais uzdevums ir likvidēt sabiedriskos medijus krievu valodā.*

[Nauris Puntulis 05:22] *Nē, galvenais uzdevums ir netērēt valsts līdzekļus krievu valodas uzturēšanai. Valsts līdzekļiem.*

[Aidis Tomsons 05:28] *Privātie lai dara, ko grib.*

[Nauris Puntulis 05:30] *Par privātiem tur būs cits stāsts. Tur ir citi instrumenti. Bet mums kā valstij ir jārada piemērs, kā mēs to darām valsts pārvaldē, kā mēs to darām izglītībā. Tas ir pašapziņas jautājums.*

Tādējādi ombudam ir jākonstatē, ka Raidījuma centrālais temats un galvenā intriga ir valsts mediju politikas atšķirīgā pieeja attiecībā pret sabiedriskajiem un komerciālajiem medijiem. Raidījumā iezīmējas atšķirīgas valsts mediju politikas interpretācijas: vienu no tām izsaka Kultūras ministrijas pārstāvis, bet citu – Saeimas deputāts un NEPLP priekšsēdētājs. Kultūras ministra padomnieka diskusijas ar NEPLP priekšsēdētāju veido Raidījuma spraigāko konfrontāciju, skaidri parādot, ka mediju politikas jautājumos pastāv atšķirīgi viedokļi.

Savus apsvērumus, ciktāl tie skar viņu pārstāvētos plašsaziņas līdzekļus, izsaka abi komerciālo mediju pārstāvji. Savukārt Raidījuma vadītāja viedoklis netiek pausts tiešā veidā, to ir iespējams nojaust, ieklausoties uzdotajos jautājumos un izteiktajās replikās, kā arī ņemot vērā dažviet pamanāmo izteikti rezignēto runas intonāciju.

[4] Par Raksta saturu.

Raksta virsraksts “NEPLP vadītājs: Pakāpeniski jāizbeidz krievu valodā esošo radiostaciju raidīšana” piesaka, ka Raksts ir veidots, lai izklāstītu vienas konkrētas valsts amatpersonas pozīciju konkrētā jautājumā. Tomēr ombuds konstatē, ka raksts satur divas ziņas:

- 1) Raksta pirmajā daļā, konspektīvā ziņā, tiek sniegta informācija par to, ka 2026. gada 14. janvārī NEPLP priekšsēdētājs ir iesniedzis Saeimā priekšlikumu pakāpeniski, astoņu gadu laikā, pārtraukt krieviski raidīto radio programmu darbību, nosakot, ka radio apraides atļaujas krievu valodā netiktu atjaunotas, tādējādi pēdējā licence beigtos 2034. gadā.

- 2) Raksta otrajā daļā, tikpat konspektīvā ziņā, tiek sniegta informācija par Nacionālās apvienības Saeimā iesniegto premjeres Evikas Siliņas demisijas pieprasījumu, saistībā ar to, ka LSM ziņu portāla “LSM.lv” sadaļā rus.lsm.lv tiek veidots saturs krievu valodā, lai gan spēkā ir Nacionālās drošības koncepcija 2023, kas paredz, ka ar 2026. gada 1. janvāri sabiedriskais medijs atsakās no krievu valodas.

Papildus Rakstā ir iekļauta kontekstuāla informācija vienas rindkopas apjomā par LSM valdes stratēģiju attiecībā uz portāla “LSM.lv” darbību, kā arī deputāta un NEPLP priekšsēdētāja viedokļi par valsts finansējuma piešķiršanas nosacījumiem komerciālajiem medijiem.

Tādējādi ombuds konstatē, ka Raksts žanriski ir veidots kā ziņa, tā autors ir portāla “LSM.lv” Ziņu redakcija un Raksta vienīgā saistība ar Raidījumu ir tā, ka Raidījums ir ticis izmantots kā ziņas avots.

[5] Par “Latvijas Radio 1” sniegtajām atbildēm uz ombuda uzdotajiem jautājumiem.

Uz ombuda 2026. gada 22. decembrī rakstiski uzdotajiem jautājumiem “Latvijas Radio 1” direktore Inese Matjušonoka sniedza šādas atbildes (visi izcēlumi atbilstu tekstā mani – E.A.):

1) par Raidījuma veidošanas mērķi;

Raidījuma mērķis bija jau pateikts raidījuma ievadā. Proti, gribējām noskaidrot, kāda ir pašreizējā Latvijas politika un mērķi attiecībā uz valodas lietojumu Latvijas mediju telpā. Uzrakstīsim šeit vēlreiz: sākoties pilna mēroga Krievijas iebrukumam Ukrainā, mainījās sabiedrības noskaņojums attiecībā pret krievu valodas klātbūtni Latvijas publiskajā telpā. Sākās diskusijas par to, vai Latvijas sabiedriskais medijs ir tiesīgs raidīt krievu valodā, un vai nav jāierobežo krievu valodas lietojums arī komercmedijos. Mums tolaik bija virkne raidījumu par šo tematu. Un diskusiju rezultātā nonācām pie secinājuma, ka, ja tiks lemts par atteikšanos no krievu valodas sabiedriskajos medijos, tad atbilstošām izmaiņām jānotiek arī komercmediju vidē. Gan Kultūras ministrijas, gan Saeimas, gan Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – NEPLP) pārstāvji secināja, ka nebūtu pareizi izslēgt krievu valodu tikai no sabiedriskā medija, par kura saturu sabiedrībai ir lielāka teikšana, neko nemainot komercvidē, kur ietekme pār saturu sabiedrībai ir krietni ierobežotāka. Saeimas, Kultūras ministrijas un NEPLP pārstāvji solīja izdiskutēt šos tematus un pieņemt saskaņotus lēmumus.

Ir pagājuši jau 3 gadi kopš šīm diskusijām. Tika pieņemts lēmums par Latvijas Radio 4 programmas slēgšanu un krievu valodas izņemšanu no Latvijas Televīzijas satura. Savukārt nekādi lēmumi attiecībā par komercmedijiem tā arī netika virzīti. Tāpēc mēs gribējām pie

aizsāktā temata atgriezties, lai saprastu, vai un kas ir mainīties uzstādījumos kopš tā laika. Jo NEPLP vadītājs Ivars Āboliņš apgalvoja, ka procesu apturējusi Kultūras ministrija, savukārt Kultūras ministres padomnieks mediju politikas jautājumos Kārlis Dagilis šos apgalvojumus noliedza (un to varēja dzirdēt arī ēterā šajā raidījumā). Līdz ar to mērķis atgriezties pie savulaik aizsāktās diskusijas ar šo raidījumu tika izpildīts, un, mūsaprāt, pat vēl vairāk: zinot, ka būs diskusija radio ēterā, NEPLP tajā pašā rītā iesniedza savus likuma grozījumus, par ko viņi paziņoja raidījuma sākumā – kas paredz nepagarināt licences radiostacijām, kas raida krievu valodā, šādi atkal atgriežot diskusiju politiskajā līmenī.

2) par Raidījumā plānotajām sarunas tēmām;

Bez jau minētās tēmas par to, kāda ir Latvijas politika valodas lietojumam Latvijas komercmedijos, mēs gribējām arī veltīt laiku reklāmām krievu valodā – vai tām ir vai nav vajadzīgi ierobežojumi, jo arī par to savulaik tika runāts? Centrālā tēma tomēr bija pirmā – par valodas lietojumu komercmediju vidē vispār.

3) par Raidījuma dalībnieku atlasī;

Diskusijas dalībnieki tika izvēlēti pēc šādiem kritērijiem: NEPLP priekšsēdētājs ir tas, kas uzrauga elektroniskos komercmedijus. Kultūras ministrija savukārt kopumā pārrauga mediju vidi Latvijā. Saeimā ir izveidota īpaša komisija par medijiem, un no šīs komisijas aicinājām Nauri Puntuli tāpēc, ka viņš ir arī bijušais kultūras ministrs, tagad opozīcijas pārstāvis, bet tieši viņa laikā notika kara sākumā pieminētās diskusijas par valodas lietojumu. Un tad bija divi komercmediju pārstāvji – Filips Lastovskis vada vienu no zināmākajiem portāliem, kurš darbojas gan latviešu, gan krievu valodā, un TV3 valdes priekšsēdētāja Ginta Salmane savukārt vada TV un radio koncernu, kurš raida abās valodās. Nav taisnība, ka raidījumā nepiedalījās krievu valodā radošas radiostacijas pārstāvis – TV3 grupai ir arī radiostacija krievu valodā.

4) par viedokļu un pozīciju daudzveidības atainojumu diskutablajos jautājumos.

Mūsaprāt, raidījumā bija pārstāvēti **visi viedokļi** par konkrēto tematu. Kā jau tika piebilsts raidījuma ēterā, mūsu raidījuma formāts ierobežo dalībnieku skaitu un sastāvu, tāpēc raidījumā nebija sabiedriskā medija pārstāvniecības, jo netieši, protams, tika pieminēta arī sabiedriskā medija politika valodas jautājumā. Taču tā kā tas nebija raidījuma mērķis runāt par sabiedrisko mediju, tad bez šādiem dalībniekiem varēja iztikt.

Vēl viena piebilde par radio darbinieku personisko nostāju un viedokļu paušanu. Latvijas Radio ievēro saturisko daudzveidību, ļaujot ikvienam izteikt savu viedokli ēterā. Raidījuma vadītāji

piegalās arī žurnālistu diskusijās “Krustpunktā” raidījumos un pauž savu viedokli par vienu vai otru tematu.

[6] Par “LSM.lv” sniegtajām atbildēm uz ombuda uzdotajiem jautājumiem.

Uz ombuda 2026. gada 22. decembrī rakstiski uzdotajiem jautājumiem LSM Interneta portāla daļas “LSM.lv” vadītāja Marta Cerava sniedza šādas atbildes (visi izcēlumi atbilžu tekstā mani – E.A.):

1) par Raksta veidošanas mērķi un redakcionālajiem uzdevumiem;

Publikācijas mērķis bija informēt sabiedrību par nozares uzraudzību īstenojošās institūcijas – Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes – vadītāja publiski pausto redzējumu par radio apraides politiku un tās iespējamo attīstību. LSM.lv veidotās ziņas mērķis bija fiksēt publiskajā telpā vadošas amatpersonas pausto nostāju jautājumā, kas var ietekmēt turpmāku politikas veidošanu un lēmumu pieņemšanu nozarē.

2) par Raksta saistību ar Raidījumu;

Publikācija LSM.lv balstīta uz Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes priekšsēdētāja viedokli, kas tika pausts publiski tiešajā ēterā Latvijas Radio 1 raidījumā “Krustpunktā”, kas tā arī norādīts atsaucē. Publikācija atspoguļo raidījumā jau izskanējušu, sabiedriski nozīmīgu informāciju, kas jau bija pieejama plašai auditorijai lineārā formātā.

3) par Rakstā atspoguļoto viedokļu loku.

Nemot vērā publikācijas žanru un mērķi, tajā tika citēti raidījumā izteiktie viedokļi no amatpersonām, kuru institucionālā loma un kompetence ir tieši saistīta ar mediju politikas veidošanu un uzraudzību. Publikācijas mērķis nebija sniegt izvērstu diskusijas vai viedokļu daudzveidības analīzi, bet gan operatīvi informēt par nozares uzraugošo amatpersonu pausto nostāju.

Izvērtējot konstatēto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons
secina:

[7] Par viedokļu daudzveidību Raidījumā.

Kā jau konstatējošajā ombuda atzinuma daļā norādīts, atbilstoši Raidījuma vadītāja teiktajam diskusijas ievadā – *palīdziet saprast tad, kāda tad ir tā mūsu politika valodas jomā, mediju telpā, ko mēs gribam panākt* – Raidījumā izskanēja divi atšķirīgi valsts mediju politiku veidojošo vai

uzraudzībā iesaistīto amatpersonu viedokļi par satura veidošanu krievu valodā komerciālajos plašsaziņas līdzekļos. Šie viedokļi tika pausti gan saistībā ar apraides atļauju piešķiršanas vai pagarināšanas nosacījumiem komerciālajām radio programmām, gan saistībā ar valsts finansējuma piešķiršanu komerciālajiem plašsaziņas līdzekļiem no Mediju atbalsta fonda.

Jautājumā par valsts finansējuma piešķiršanas nosacījumiem tika fiksētas divas pozīcijas, kas liecina par atšķirīgām valsts mediju politikas interpretācijām valsts pārvaldē. Ombudam neradās iespaids, ka kāda no diskutējošajām pusēm Raidījumā būtu izteikti dominējusi, Raidījuma vadītājs, ar mērķtiecīgi uzdotiem jautājumiem, prasmīgi līdzsvaroja diskusiju, nepieļaujot kādas diskutējošās puses pārsvaru, kā arī novēršot diskusijas pārvēršanos neproduktīvā savstarpēju pārmetumu vai atkārtotu pozīciju paušanā.

Var secināt, ka šie aspekti ir atbilstoši Raidījuma vadītāja ievadā izvirzītajam jautājumam un sniedz ainu par to, kāda ir mediju politika valodu jautājumā.

Raidījumā savus viedokļus pauda arī divi komerciālo mediju pārstāvji. Formāli viens no tiem pārstāvēja arī krievu valodā raidošu radio programmu. Tomēr, ņemot vērā, ka krievu valodā raidošā radio programma "TOP RADIO" ieņem sekundāru lomu SIA "All Media Latvija" veidoto mediju produktu portfeli (dominējošās televīzijas un radio programmas ir latviešu valodā), diskusija precīzāk atainotu Latvijas mediju vidi, ja tajā piedalītos tādas komerciālās raidorganizācijas pārstāvis, kurai programmas veidošana krievu valodā ir pamatdarbība un nozīmīgākais ieņēmumu avots.

Raidījuma tematiskais fokuss vietnē "Replay.lv" tiek pieteikts ar vārdiem – *bet visdažādākie komercmediji tāpat turpina vēstīt krieviski. Kāda situācija ir šajā mediju sektorā?* Attiecīgi, ņemot vērā šo pieteikumā norādīto Raidījuma mērķi un fokusu uz komercmedijiem, kas programmas veido krievu valodā, klausītājs var arī nenonākt līdz tās problēmas izpratnei, kas izvirzīta Raidījuma pieteikumā.

Tāpat diskusiju būtu papildinājis arī tādas raidorganizācijas skatījums, kurai apraides atļaujas termiņa beigas ir aktuālas tuvākajā laikā, nevis pēc vairākiem gadiem.

Vienlaikus jāņem vērā, ka komercmediju pārstāvji Raidījumā izteica savus apsvērumus primāri kā televīzijas programmu, digitālo platformu un ziņu portālu veidotāji, kas ierobežoja iespēju diskusiju pilnībā fokusēt uz NEPLP piedāvāto risinājumu attiecībā uz krievu valodas lietojumu komerciālajās radio programmās. Tomēr, kā var secināt, iepazīstoties ar LR1 direktorē sniegtajiem paskaidrojumiem, Raidījuma mērķis nebija aprobežoties tikai ar radio programmu

jautājumu, bet gan aplūkot valsts mediju politiku plašākā kontekstā, aktualizējot jautājumu par šīs politikas konsekvenci un vienādu piemērošanu gan sabiedriskajam medijam, gan komercmedijiem.

Līdz ar to jāsecina, ka Raidījuma veidotāju centieni viena Raidījuma ietvaros izskatīt divus saistītus, bet tomēr atšķirīgus mediju politikas jautājumus – 1) raidorganizāciju, kas veido radio programmas krievu valodā, nākotnes perspektīvas, 2) mediju politikas nostādņu attiecināšana uz sabiedriskajiem un komercmedijiem – nav ļāvis pilnvērtīgi iedziļināties nevienā no tiem, un var radīt iespaidu par vienpusēju skatu uz raidorganizāciju, kas veido radio programmas krievu valodā, problemātiku Latvijas mediju vidē, lai gan tāda nav bijusi sākotnējā redakcionālā iecere.

[8] Par viedokļu daudzveidību Rakstā.

Nemot vērā, ka žanriski Raksts ir veidots kā ziņa, tad tā primārais redakcionālais uzdevums ir operatīvi informēt sabiedrību par kādu tai nozīmīgu notikumu. Konkrētajā gadījumā tas ir NEPLP iesniegtais priekšlikums Saeimai par izmaiņām apraides atļauju izsniegšanas un atjaunošanas kārtībā attiecībā uz radio programmām krievu valodā.

Par minēto priekšlikumu, protams, var pastāvēt atšķirīgi viedokļi, tomēr konkrētā ziņa ir vērsta uz paša priekšlikuma fakta un būtības atspoguļošanu, nevis uz tā izvērtējumu vai interpretāciju. Tiklīdz Saeima šo priekšlikumu izskatīs, tā, visticamāk, par to publiski tiks izteikti arī kādi viedokļi, kuriem tad ir potenciāls kļūt par jaunas ziņas priekšmetu.

Kā norādīts ziņu portāla “LSM.lv” vadītājas sniegtajās atbildēs, šīs ziņas mērķis bija *fiksēt publiskajā telpā vadošas amatpersonas pausto nostāju jautājumā, kas var ietekmēt turpmāku politikas veidošanu un lēmumu pieņemšanu nozarē*. Līdz ar to ir jāpiekrīt secinājumam, ka Raksts nebija iecerēts, lai *sniegtu izvērstu diskusijas vai viedokļu daudzveidības analīzi, bet gan operatīvi informēt par nozares uzraugošo amatpersonu pausto nostāju*.

[9] Par Raidījuma veidotāju viedokļu paušanu.

Iepazīstoties ar Iesniegumam pievienoto Raidījuma producentes 2025. gada 30. jūlijā publicēto komentāru tiešsaistes sociālā tīkla “X” Ivara Āboliņa individuālajā profilā, kā arī izvērtējot šī ieraksta plašāko kontekstu, ombuds secina, ka Iesniedzējs ir kļūdaini interpretējis (pārpratis) Raidījuma producentes publiski paustā viedokļa motivāciju.

Ombuda vērtējumā komentārs nav veikts ar mērķi aicināt NEPLP priekšsēdētāju slēgt krievu valodā raidošās radio programmas. No komentārā uzdotajiem jautājumiem un to kopējā konteksta var secināt, ka komentāra mērķis ir vērst uzmanību uz valsts mediju politikas konsekvences

trūkumu, proti, situāciju, kad sabiedriskajā medijā tiek pieņemts lēmums slēgt radio programmu, kurā saturs pārsvarā tiek veidots krievu valodā, un vienlaikus netiek paredzēti ierobežojumi komerciālajiem medijiem, kuri turpina veidot programmas krievu valodā.

Ombuds uzskata, ka tieši šī pretruna valsts mediju politikā ir uzskatāma par galveno Raidījuma producentes motivāciju sniegt konkrēto komentāru. Līdz ar to nav pietiekama pamata secināt, ka *producente Evija Unāma ir pret krievu valodu raidošo radio staciju eksistenci.*

Attiecīgi apšaubāms ir arī Iesniedzēja pieņēmums, ka Raidījumā *neērtie jautājumi netika uzdoti NEPLP pārstāvim apzināti, lai radītu pozitīvu fonu idejas virzīšanai priekšvēlēšanu gaisotnē.* Kā jau vairākkārtīgi norādīts šajā atzinumā, Raidījuma veidotāju uzmanības centrā bija atšķirīgā attieksme valsts mediju politikā pret sabiedrisko mediju un komerciālo mediju radio programmām.

Nemot vērā komentāra publicēšanas datumu, ombuds pieļauj, ka tā autorei tajā brīdī nebija pilnīgas izpratnes par to, ka LSM radio programmas “LR4 – Doma laukums” apraides pārtraukšana no 2026. gada 1. janvāra nav valsts pārvaldes institūciju prasības rezultāts, bet gan LSM valdes stratēģisks lēmums, kas paredz turpmāku satura veidošanu un izplatīšanu svešvalodās tikai digitālajā vidē. Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome LSM stratēģiskās prioritātes 2026. – 2029. gadam apstiprināja tikai 2025. gada 31. jūlijā.

Ombuds pieļauj, ka šis LSM valdes lēmums un tā pamatojošā argumentācija, iespējams, joprojām nav pietiekami izdiskutēta LSM darbinieku vidū. Par to netieši liecina Raidījuma veidotāju galvenā temata izvēle – divu faktu pretstatījums – radio programma krievu valodā sabiedriskajā medijā tiek slēgta, vienlaicīgi pieļaujot krievu valodu kā programmas pamata valodu komerciālo mediju radio programmās. Šāds pretstatījums raksturo latviskajai mentalitātei raksturīgo taisnīguma izpratni, kas izsakāma ar postulātu “Ja nav man, tad lai nav nevienam!”

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

vērš uzmanību:

[10] Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds atzinumus sniedz normatīvo aktu definētajās kompetences robežās un izmantojot LSM Redakcionālo vadlīniju un Ētikas kodeksa normas, kas attiecas uz profesionālo ētiku un tās ievērošanu redakcionālajos lēmumos un profesionālajās procedūrās. Nedz normatīvie akti, nedz LSM Redakcionālās vadlīnijas un Ētikas kodekss nedod ombudam tiesības sniegt Iesniegumā minēto apstākļu juridisko izvērtējumu.

Izvērtējot konstatēto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

atzīst:

[11] Ombuds neatzīst LSM Ētikas kodeksa 6.1. un 6.6. punkta “, kā arī LSM Redakcionālo vadlīniju 2.4. punkta “Darbības sociālo mediju un interneta platformās” pārkāpumus saistībā Raidījuma producentes Evijas Unāmas publiskajiem izteikumiem tiešsaistes sociālajā tīklā “X”.

Izmantojot savas pilsoniskās tiesības uz vārda brīvību, Raidījuma producente minētajos komentāros nav paudusi viedokļus, kas mazinātu uzticību LSM vai būtu pretrunā profesionālās ētikas principiem. Komentāros ietvertie jautājumi ir uzskatāmi par pamatotiem un liecina par autores ieinteresētību LSM darbībā un Latvijas mediju politikas jautājumos. Vienlaikus tie izsaka autores subjektīvo attieksmi pret konkrētiem šīs politikas īstenošanas aspektiem, kas šajā gadījumā ir pieļaujama un saprotama, ņemot vērā autores profesionālo darbību LSM.

[12] Ombuds neatzīst LSM Ētikas kodeksa 3.8. punktā noteikto prasību pārkāpumus Raidījuma saturā.

Izvērtējot Raidījumu, ombuds nekonstatēja interešu konflikta pazīmes, kā arī Raidījuma veidotāju rīcību, kas liecinātu par sabiedriskā medija resursu izmantošanu personisku vai finansiālu interešu īstenošanai. Lai gan Raidījuma veidotājiem, ņemot vērā viņu profesionālo statusu, ir ekskluzīvas iespējas aktualizēt jautājumus, kas skar viņu pārstāvētā medija darbību, konkrēto jautājumu iekļaušana Raidījumā ir uzskatāma par pamatotu, jo tā atbilst Raidījuma tematikai un tā veidošanas redakcionālajiem mērķiem.

[13] Ombuds Raidījuma saturā neatzīst LSM Redakcionālo vadlīniju 2.6. punktā “Varas pārstāvji LSM veidotajā saturā” noteikto prasību pārkāpumus.

Minētajā vadlīniju punktā izteiktā politiskās neitralitātes prasība nav absolūta, bet ir piemērojama kopsakarā ar atrunu par redakcijas tiesībām paust redakcionālo nostāju jautājumos, kas skar mediju politiku. LSM tiesības formulēt un paust savu nostāju jautājumos, kas tieši skar tā darbību un institucionālo neatkarību, izriet no redakcionālās autonomijas principa.

Izvērtējot Raidījuma saturu, ombuds nekonstatēja pazīmes, ka tajā paustā redakcionālā nostāja būtu vērsta uz atbalstu vai noraidījumu kāda konkrēta politiskā spēka vai amatpersonu iniciatīvām mediju politikas jomā. Raidījumā aplūkoti jautājumi ir skatīti problemātiski un kritiski, tomēr tie ir vērsti uz mediju politikas procesu un tā ietekmi uz sabiedriskā medija darbību kopumā, nevis uz politisko subjektu un to uzstādījumu vai centienu mediju politikas jomā popularizēšanu.

[14] Ombuds neatzīst LSM Redakcionālo vadlīniju 1.4. punktā noteikto LSM darbības profesionālo principu *Objektivitāte* un *Viedokļu daudzveidība* pārkāpumus Raidījuma un Raksta saturā.

Izvērtējot Raidījuma saturu, ombuds secina, ka tajā ir iekļauti Raidījuma tematikai atbilstoši un kompetenti viedokļi. Diskutablajos jautājumos Raidījuma dalībnieku pozīcijas ir pietiekami atšķirīgas, nodrošinot būtisku argumentu un apsvērumu izskanēšanu, kas ir nozīmīgi valsts mediju politikas izstrādē un īstenošanā iesaistītajiem subjektiem.

Tomēr, ņemot vērā dažviet skarbos un asos izteikumus diskusijas laikā, neitrāla eksperta klātbūtne Raidījumā būtu bijusi noderīga un līdzsvarojosa. Vērtīga būtu bijusi arī kāda auditorijas pārstāvja klātbūtne, ņemot vērā, ka mediju politikas lēmumi skar auditorijas intereses un mediju lietošanas paradumus.

Vienlaikus ombuds atzīmē, ka Raidījums būtu ieguvis plašāku diskusijas dinamiku, ja tajā pārliecinošāk būtu pārstāvēts krievu valodā raidīto komerciālo radio programmu veidotāju redzējums par krievu valodas lietojumu komercmediju saturā.

Tomēr norādītie viedokļu daudzveidības trūkumi nav uzskatāmi par viedokļu daudzveidības principa pārkāpumu, bet tos var vērtēt kā nepilnīgu šī principa realizāciju. Ombuds pieņem, ka Raidījuma veidotāji, veidojot saturu, primāri koncentrējās uz jautājumiem, kas tieši skar arī sabiedriskā medija darbību un lomu mediju politikas kontekstā.

Savukārt Raksta žurnālistiskais žanrs – ziņa – pēc savas būtības neparedz pienākumu tajā ietvert dažādus vai savstarpēji pretrunīgus viedokļus. Ziņa ir faktoloģisks, aprakstošs vēstījums par notikumu, un tai ir jāatbilst precizitātes, objektivitātes un patiesuma prasībām. Ziņas žanrs neparedz obligātu notikuma interpretāciju vai redakcionālās pozīcijas formulēšanu. Prasība norādīt uz iespējamiem atšķirīgiem notikuma vērtējumiem ir piemērojama gadījumos, kad redakcija pauž savu viedokli par ziņā izklāstīto notikumu. Konkrētais Raksts aprobežojas ar divu notikumu faktoloģisku aprakstu un nesniedz to redakcionālo interpretāciju, līdz ar to viedokļu daudzveidības principa piemērošana šajā gadījumā nav nepieciešama.

[15] Ombuds neatzīst, ka Raidījuma un Raksta saturs būtu pretrunā ar LSM Redakcionālo vadlīniju 1.2. punktā noteikto LSM misiju strādāt sabiedrības interesēs.

Sabiedrības intereses ietver tiesības saņemt patiesu, pārbaudītu un sabiedriski nozīmīgu informāciju par lēmumiem, procesiem un notikumiem, kas ietekmē sabiedrības dzīvi. Šīs misijas īstenošanai LSM ir pienākums veicināt viedokļu daudzveidību, rosināt sabiedriski nozīmīgas

diskusijas, palīdzēt sabiedrībai veidot informētus uzskatus un pieņemt patstāvīgus lēmumus, kā arī nodrošināt platformu sabiedrībai būtisku jautājumu apspriešanai. Vienlaikus jāņem vērā, ka LSM misija strādāt sabiedrības interesēs netiek un nevar tikt pilnībā īstenota ar vienu atsevišķu satura vienību, tāpat kā sabiedriski nozīmīgas diskusijas nav iespējams atrisināt vienā raidījumā vai publikācijā. Šajā kontekstā Raidījuma rosinātā diskusija par valsts mediju politiku ir vērtējama kā būtiska jautājuma aktualizēšana un ir atbilstoša sabiedriskā medija lomai un uzdevumam. Tomēr tā ir skatāma vienīgi kā diskusijas uzsākšana, nevis galīgu atbilžu sniegšana.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas

līdzekļu ombuds

(*paraksts*)*

Edmunds Apsalons

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU